

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

RAPORT ROCZNY

ANNUAL REPORT

2014

28 miejscowości w projekcie Szlak Chasydzki
towns and cities in the Chassidic Route project

36 203 odwiedzających zabytki na Szlaku Chasydzkim
tourists on the Chassidic Route

32 wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w Centrum „Synagoga” w Zamościu
cultural events organized at the „Synagogue” Center in Zamość

8 107 uczestników wydarzeń kulturalnych w Centrum „Synagoga”
participants of the cultural events at the „Synagogue” Center in Zamość

3 cmentarze ogrodzone
cemeteries fenced

1 cmentarz poddany kompleksowej renowacji
cemetery fully renovated

23 cmentarze uporządkowane
cemeteries cleaned up

10 uroczystości upamiętniających cmentarze
commemoration ceremonies

2014

Szanowni Państwo,

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została założona w 2002 r. przez Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP (ZGWŻ) oraz Światową Organizację Żydowską ds. Restytucji (WJRO). Naszym celem jest ochrona materialnego dziedzictwa Żydów w Polsce. Działamy na tych terenach, którymi, z racji zbyt dużej odległości, trudno jest zajmować się gminom żydowskim. Obszar działania Fundacji obejmuje blisko dwie trzecie powierzchni Polski.

Do zadań Fundacji należą:

- ▶ ochrona obiektów dziedzictwa żydowskiego, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne;
- ▶ restytucja mienia dawnych gmin żydowskich (Fundacja działa tu jako pełnomocnik ZGWŻ): przede wszystkim synagog i cmentarzy;
- ▶ zarządzanie odzyskanymi obiektami.

Priorytetem Fundacji jest ochrona cmentarzy. We współpracy z naszymi partnerami w 2014 r. uporządkowaliśmy i ogrodziliśmy łącznie 27 nekropoli. Prace na cmentarzach prowadzone są pod nadzorem Komisji Rabinicznej oraz Naczelnego Rabina Polski, rabina Michaela Schudricha.

Nasze działania obejmują także rewitalizację szczególnie ważnych i wartościowych zabytków kultury

żydowskiej, takich jak synagogi w Kraśniku, Łańcucie, Przysusze, a także jedyna w Polsce renesansowa synagoga w Zamościu.

W zrewitalizowanym gmachu renesansowej bożnicy w Zamościu, odrestaurowanym przez Fundację w latach 2009–2011, działa dziś Centrum „Synagoga” – nowoczesny ośrodek kultury, służący odwiedzającym miasto grupom żydowskim, turystom i mieszkańcom miasta. W 2014 r. w Centrum „Synagoga” odbyło się ponad 30 różnych wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, w których łącznie uczestniczyło ponad 8 tysięcy gości. Wyjątkowym wydarzeniem była pierwsza od czasów wojny bar micwa.

W 2014 r. zrealizowaliśmy trzeci etap prac remontowych w XVIII-wiecznej synagodze w Przysusze. Mamy nadzieję, że w 2015 r. zgromadzimy środki niezbędne do realizacji czwartego etapu – remontu wnętrza budynku.

Działalność Fundacji nie ogranicza się jednak wyłącznie do opieki nad zabytkami; równie ważne jest dla nas szerzenie wiedzy o historii Żydów, którzy przez wieki współtworzyli kulturowe dziedzictwo Polski. Do najistotniejszych działań edukacyjnych Fundacji należy skierowany do młodzieży projekt „Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej”,

oraz „Przywróćmy Pamięć” dla uczniów polskich szkół.

W realizacji naszych działań współpracujemy z władzami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami z całej Polski. Niezwykle ważna jest dla nas kooperacja z zagranicznymi organizacjami skupiającymi Żydów zainteresowanych dziedzictwem w Polsce, które pomagają finansować różne przedsięwzięcia renowacyjne, w szczególności z Heritage Foundation for Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoyseinu, The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, kierowanym przez rabina Elyakima Schlesingera, a także z licznymi darczyńcami, którzy pragną pozostać anonimowi. Zapraszamy do zapoznania się z naszym raportem za 2014 rok, który szczegółowo przedstawia nasze działania.

Monika Krawczyk, Dyrektor Generalna

Więcej:

www.fodz.pl
www.zamosc.fodz.pl

TEL.: +48 22 436 60 00
 FAKS: +48 22 436 06 58
 E-MAIL: fodz@fodz.pl

Ladies and Gentlemen,

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland was established by the Union of Jewish Communities in Poland and the World Jewish Restitution Organization (WJRO) in 2002. Our mission is to protect surviving sites and monuments of Jewish heritage in Poland. The Foundation is active in regions whose distance from major cities makes it difficult for Jewish communities to provide adequate long term care and maintenance. Our area of operation covers nearly two-thirds of Poland.

The Foundation's tasks include:

- ▶ the protection of Jewish monuments of special religious or historical significance;
- ▶ handling of restitution claims pertaining to real estate owned by pre-war Jewish religious communities (with the Foundation acting as the plenipotentiary (diplomat) of the Union of Jewish Communities in Poland), especially synagogues and cemeteries;
- ▶ management of the reclaimed properties.

The Foundation's priority area of activity is the protection of Jewish cemeteries. In 2014, in cooperation with our partners we cleaned and fenced a total of 27 burial grounds. All of our work in cemeteries is carried out under the

supervision of the Rabbinical Commission and the Chief Rabbi of Poland, Rabbi Michael Schudrich. Our activities also include the revitalization of important Jewish monuments such as the synagogues in Kraśnik, Łańcut and Przysucha as well as Poland's only Renaissance synagogue in Zamość.

The revitalized building of the Zamość synagogue, restored by the Foundation in 2009–2011, is now home to the "Synagogue" Center – a modern cultural venue serving Jewish groups and tourists as well as the local community. In 2014 more than 8,000 people participated in over 30 cultural and educational events at the "Synagogue" Center. The Center also hosted the first Bar Mitzvah ceremony since the end of World War II.

In 2014 we also completed the third stage of restoration of the 18th century synagogue in Przysucha. We hope that in 2015 we will raise enough funds to conduct the final stage of the project: renovation of the interior of the building.

Our activities are, however, not limited to the protection of sites and monuments. We place equal importance on educating the public about the history of the Jews, whose contribution to Poland's cultural heritage spans several centuries. The Foundation's

most important educational activities include the "To Bring Memory Back" program, as well as the "Haverim – Friends, Polish-Jewish Youth Meetings" project.

In conducting our projects and activities we cooperate with local authorities, non-governmental organizations, and volunteers from all over Poland. We also place a high value on cooperation with foreign organizations - bringing together Jews interested in Jewish heritage in Poland - which help us finance various renovation initiatives. These foreign organizations include the Heritage Foundation for the Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoyseinu, The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe headed by Rabbi Elyakim Schlesinger, as well as donors who wish to remain anonymous. We invite you to review our 2014 Annual Report which discusses in greater detail our projects and initiatives

Monika Krawczyk, CEO

More:

www.fodz.pl
www.zamosc.fodz.pl

TEL.: +48 22 436 60 00
FAX: +48 22 436 06 58
E-MAIL: fodz@fodz.pl

REVITALIZATION

REWITALIZACJA

Dziedzictwo żydowskie jest integralną częścią kulturalnego dziedzictwa Polski, a jego zabytki są bezcennym świadectwem setek lat wspólnej historii. Aby ocalały dla następnych pokoleń, często konieczne jest dostosowanie ich funkcji do współczesnych realiów i potrzeb lokalnych społeczności. Strategia Fundacji opiera się na przekonaniu, że jednym z warunków zapewnienia trwałej i autentycznej rewitalizacji jest nawiązanie kontaktu z organizacjami działającymi na danym terenie i samorządami oraz współpraca na rzecz zachowania i ochrony zabytków kultury polskich Żydów. Największym projektem Fundacji w tym zakresie była rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu, co zaowocowało utworzeniem Centrum „Synagoga” FODŻ, jednocześnie stanowiącego centrum Szlaku Chasydzkiego. Aktualnie koncentrujemy się na renowacji XVIII wiekowej synagogi w Przysusze, która jest unikalnym zabytkiem żydowskiej architektury sakralnej na Mazowszu. Prace budowlane były realizowane etapami w latach 2012-2014. Największym zadaniem uzależnionym od pozyskania funduszy jest renowacja wnętrza obiektu, planowana na 2016 rok.

Jewish heritage is part of Poland's cultural heritage. Surviving Jewish sites and monuments across the country bear witness to hundreds of years of a common history. To preserve them for future generations, it is often necessary to adapt their original function and purpose to modern uses and the specific needs of the local communities. In order to ensure authentic and sustainable revitalization and preservation of these precious sites, the Foundation seeks cooperative partnerships with local organizations. The largest and most significant project completed to-date by the Foundation has been the revitalization of the Renaissance synagogue in Zamość, adapted for the needs of the local community as well as Jewish tourists and religious pilgrims. The “Synagogue” Center of Zamość is also the anchor of the Chassidic Route, created by the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland. Presently, we are focusing on renovation of the 18th century synagogue in Przysucha (Yiddish, Pshiskhe), a unique example of Jewish religious architecture in central Poland, in the Mazovia region. The renovation work was completed in stages over a three year period, concluding in 2014. However the greatest challenge is still ahead of us: renovation of the interior, which is planned for 2016 (if we manage to secure necessary funds).

KRAŚNIK

Luty- Maj • February-May

Kraśnik

W ramach projektu „Restauracja zespołu synagogałnego w Kraśniku – etap I (prace zabezpieczające przed dalszą degradacją)”, Fundacja wykonała prace budowlane związane z wymianą i zamontowaniem 22 okien w małej synagodze w Kraśniku.

Twenty-two new windows were installed at the small synagogue in Kraśnik, as part of the overall plan “Restoration of the synagogue complex in Kraśnik - Phase I” (Protective Work to Prevent Further Decay).

Czerwiec • June

Przysucha

W 2014 roku Fundacja kontynuowała prace związane z projektem rewitalizacji osiemnastowiecznej synagogi rabina Symchy Bunema.

Przysucha jest miastem bardzo ważnym dla historii społeczności żydowskiej w Polsce i na świecie, dzięki działającym w niej cadykom. Do najważniejszych z nich należeli: Abraham z Przysuchy (zm. 1806), Jakub Izaak ben Aszer (1766–1813), zwany Świętym Żydem z Przysuchy, który jest uznawany za pierwszego propagatora chasydyzmu w centralnej Polsce oraz jego uczeń, Symcha Bunem (1784–1827).

Od czerwca do października 2014 roku w przysuskiej synagodze przeprowadzono prace renowacyjne w ramach III etapu rewitalizacji. Ich zakres objął wzmocnienie konstrukcji ścian budynku i remont elewacji. Działania te zostały sfinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Dziedzictwo Kulturowe, priorytet 1 Ochrona Zabytków”, Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego oraz Taube Philanthropies, Cahnman Foundation i World Monuments Fund.

In 2014 the Foundation continued the revitalization project of the 18th century synagogue in Przysucha.

Przysucha was an important center of Chassidism towards the end of the 18th century

and gained considerable renown for its tzaddikim (Chassidic religious leaders): Abraham of Przysucha (d. 1806), Jacob Yitzhak ben Asher (1766-1813), known as the Holy Jew of Przysucha and credited with being the first propagator of Chassidism in Central Poland, and the latter’s disciple Simcha Bunem (1784-1827).

From June to October 2014, the third stage of the revitalization of the Przysucha synagogue was implemented. Works included reinforcing the exterior walls and elevation. The project was supported by the Polish Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland within the framework of the National Heritage program, “Priority 1 Protection of Historical Monuments”, as well as the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, Taube Philanthropies, Cahnman Foundation, and the World Monuments Fund.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

The Cahnman Foundation

Olsztyn

Prowadzone przez Fundację działania wzbudzają zainteresowanie mediów nie tylko w Polsce, lecz także za granicą. Niemiecka rozgłośnia Deutschlandfunk w 2014 roku wyemitowała audycję poświęconą renowacji Bet Tahara (Domu Oczyszczeń), dawnego domu przedpogrzebowego gminy żydowskiej przy cmentarzu w Olsztynie. Projekt renowacji zakończono w 2013 roku, a budynek udostępniono Fundacji „Borussia”, która prowadzi w nim Centrum Dialogu Międzykulturowego „Dom Mendelsohna”. FODŻ pozostaje właścicielem obiektu.

Several of the Foundation’s projects and activities were reported in 2014 in the foreign and domestic media. Among those, German radio Deutschlandfunk broadcast about our renovation of the Beit Tahara building in Olsztyn which served as a burial house before WWII. Built near the Jewish cemetery in Olsztyn, the building was renovated by the Foundation in 2013 and then made available to the Borussia Foundation, which in turn created on-site a Center of Intercultural Dialogue called “Mendelsohn’s House”. FODŻ continues to be owner of the property.

PRZYSUCHA

OPIEKA NAD CMENTARZAMI

Jednym z najważniejszych celów Fundacji jest ochrona cmentarzy żydowskich. Zapewnienie godnej opieki nekropoliom, których jest w Polsce około 1200, stanowi duże wyzwanie organizacyjne i finansowe, dlatego uporządkowanie wielu cmentarzy było możliwe tylko dzięki darczyńcom, często wywodzącym się z danej miejscowości. Corocznie dzięki darowiznom od osób prywatnych i instytucji oraz współpracy z władzami i lokalnymi organizacjami Fundacja udaje się polepszyć stan wielu cmentarzy, z których niejeden wpisany jest do rejestru zabytków. Fundacja, na prośbę rodzin ofiar Holokaustu, opiekuje się również grobami masowymi w Kulnie koło Leżajska, oraz w Mszanie Dolnej.

W kwestiach związanych z opieką nad nekropoliom Fundacja ściśle współpracuje ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP. Wszystkie projekty w tym zakresie uzgadniane są z Naczelnym Rabinem Polski, rabinem Michaeliem Schudrichem, który dba o to, by prace porządkowe na cmentarzach wykonywane były zgodnie z religijnym prawem żydowskim.

Fundacja finansuje działalność Komisji Rabinicznej ds. Cmentarzy Żydowskich w celu zapewnienia obiektywnego nadzoru nad sferą religijną.

One of the Foundation's primary concerns is the protection of Jewish cemeteries, numbering approximately 1200 across Poland. Providing all these sites with proper care is both an organizational and financial challenge. In the vast majority of cases, we would not have been able to carry out restoration works without the generous support of donors, often originating from the localities themselves. In specific renovation or maintenance projects, the Foundation cooperates with local authorities and NGOs. At the request of families of the victims of Holocaust, the Foundation also cares for the Jewish mass graves in Kulno near Leżajsk, and in Mszana Dolna.

In caring for and restoring Jewish cemeteries, the Foundation works closely with the Union of Jewish Communities in Poland. The Chief Rabbi of Poland, Rabbi Michael Schudrich is consulted on Jewish religious issues.

The Foundation is financing the Rabbinical Commission on Cemeteries in order to ensure objective supervision in the sphere of religion.

KULNO

NOWY
ŻMIGRÓD

Styczeń • January

Nowy Żmigród

Partner Fundacji, stowarzyszenie Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie, odnalazła w okolicznej miejscowości fragmenty macew, które zostały następnie przewiezione na cmentarz. FODŻ współpracuje także z Towarzystwem Miłośników Nowego Żmigrodu, które na bieżąco dba o utrzymanie cmentarza.

The Leon Karcinski Christian Community in Nowy Żmigród, a partner of the Foundation, located remains of tombstones in a nearby settlement and transported them back to the Jewish cemetery. The Foundation cooperates also with the local Association of Friends of Nowy Żmigród, which manages maintenance of the cemetery grounds.

Luty • February

Słubice

Staraniem Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, czternastowieczny cmentarz żydowski w Słubicach (dawniej Frankfurt nad Odrą) został wpisany do rejestru zabytków.

Thanks to the efforts of the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, the 14th century Jewish cemetery in Słubice (formerly Frankfurt a/Oder) was placed on the historic monuments register list.

Marzec • March

Serock

Zakończono prace na cmentarzu żydowskim w Serocku. W ich wyniku wybudowano pomnik upamiętniający nekropolię i miejscową społeczność żydowską. Prace zrealizowano we współpracy z US Commission for the Preservation of the America's Heritage Abroad. Ich inicjatorką była członkini Komisji, Lee Seeman. W uroczystości uczestniczył Ambasador USA w Polsce Stephen Mull

The Foundation completed works at the Jewish cemetery in Serock. A monument was erected on the cemetery commemorating the site and the local Jewish community.

Works were realized in cooperation with the US Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad, on the initiative of Ms. Lee Seeman, Commission Member. US Ambassador Stephen Mull participated in the ceremony.

SEROCK

SEROCK

GŁOGÓW
MAŁOPOLSKI

Maj • May

Głogów Małopolski

Na cmentarzu żydowskim w Głogowie Małopolskim miała miejsce ceremonia rededykacji nekropolii, odrestaurowanej w poprzednim roku przez Fundację, dzięki rodzinie Rubin z Izraela i Wielkiej Brytanii. Inicjatorami i głównymi sponsorami przedsięwzięcia byli Kochava i Urri Rubin. Po wojnie nieruchomości była użytkowana jako park miejski. Z czasem stała się zarośniętym nieużytkiem. W ramach prac odbudowano ogrodzenie oraz ohel cadyków głogowskich. Renowacja tego obiektu jest modelowym przykładem odtworzenia w przestrzeni publicznej cmentarza żydowskiego, zniszczonego w czasie II wojny światowej, który w dalszą ruinę popadł w okresie PRL-u, gdy społeczność żydowska nie miała możliwości skutecznego zajęcia się jego losem.

A rededication ceremony took place at the Jewish cemetery in Głogów Małopolski. The cemetery was renovated in 2013 by the Foundation, thanks to the Rubin Family from Israel and Great Britain. Initiators and main contributors of the project were Kochava and Urri Rubin. After the War the cemetery was used as the town's park. Over time the site became overgrown and neglected. As part of our rehabilitation project, a new wall was constructed, along with an ohel of Glogover tzadikim. Renovation of this site is a model example of renovation of a Jewish cemetery in the public domain. The site typifies many in Poland: destroyed during World War II, then further damaged in the post-War period when the surviving Jewish community was not allowed to provide effective care.

JELENIOWO

Jeleniewo

Przeprowadzono prace porządkowe na cmentarzu żydowskim, dzięki wsparciu Hermana Storicka z USA. Kolejny etap prac został zrealizowany we wrześniu 2014 r.

Cleanup works were carried out at the Jewish cemetery of Jeleniewo, made possible by the financial support of Mr. Herman Storick of New York, USA. Follow-up clean-up work was carried out again in September 2014.

Czerwiec • June

Biłgoraj

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego podpisała umowę o współpracy z Biłgorajskim Stowarzyszeniem Kulturalnym im. I. B. Singera. Stowarzyszenie objęło stałą opieką cmentarz żydowski w Biłgoraju.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland signed an agreement with the I. B. Singer Cultural Society of Biłgoraj whereby the Society will take regular care of the Jewish cemetery in Biłgoraj.

JÓZEFÓW BIŁGORAJSKI

Józefów Biłgorajski

We współpracy z Urzędem Miasta przy miejscowym cmentarzu żydowskim ustawiono nową tablicę informacyjną. In cooperation with the Town Hall local administration of Józefów (near Biłgoraj), a new information plaque was installed at the local Jewish cemetery to replace the old one.

Lipiec • July

Brójce i/and Trzciel

Odślonięto pomniki – symboliczne macewy na cmentarzach żydowskich w obu miejscowościach upamiętniające miejscowych Żydów. W ten sposób oznaczono cmentarze będące obecnie fragmentami kompleksów leśnych. Partnerem i pomysłodawcą projektu był Marcin Dudek-Lewin.

Symbolic matzeva monuments were placed in the Jewish cemeteries in the two towns commemorating the extinct local Jewish communities. Both cemeteries are integrated into a forest and until our commemorative project, there were no visible signs of their Jewish religious character. Marcin Dudek-Lewin was the project partner and initiator.

DUKLA

Sierpień • August

Dukla

Dzięki staraniom Stowarzyszenia Sztetl Dukla, partnera Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, udało się doprowadzić do poprawienia stanu drogi wiodącej na miejscowy cmentarz żydowski.

Thanks to the efforts of the Shtetl Dukla Association, partner of the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, the road leading to the Jewish cemetery in Dukla was significantly improved.

Krośniewice

W sierpniu miała miejsce rededekacja cmentarza żydowskiego, który w lipcu Fundacja otoczyła ogrodzeniem oraz przeprowadziła prace polegające na uporządkowaniu terenu; zostały one sfinansowane przez potomków krośniewickich Żydów mieszkających w USA - Sola Rosenkranza z rodziną.

Fencing and rededication of the Jewish cemetery in Krośniewice was organized and carried out by the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland and the descendants of Krosniewice Jews in the U.S. The main sponsor and initiator of the project was Mr. Sol Rosenkranz and his family.

BRÓJCE

TRZCIEL

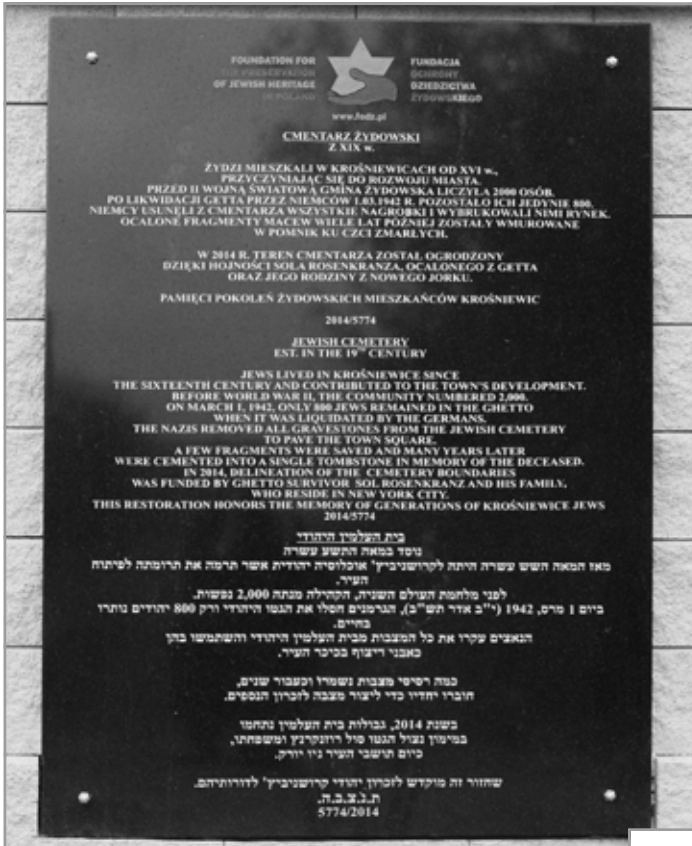

GĘBICE

Gębice i/and Łabiszyn

Odślonięto pomniki – symboliczne macewy na cmentarzach żydowskich w obu miejscowościach upamiętniające miejscowych Żydów. W ten sposób oznaczono cmentarze będące obecnie fragmentami kompleksów leśnych. Partnerem i pomysłodawcą projektu był Marcin Dudek-Lewin.

Symbolic matzeva monuments were placed in the Jewish cemeteries in the two towns commemorating the extinct local Jewish communities. Both cemeteries are integrated into a forest and until our commemorative project, there were no visible signs of their Jewish religious character. Marcin Dudek-Lewin was the project partner and initiator.

KROŚNIEWICE

KROŚNIEWICE

MYŚLENICE

Wrzesień • September

Myślenice

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego przeprowadziła prace porządkowe na cmentarzu żydowskim w Myślenicach. Działanie to zrealizowano dzięki wsparciu rodziny Minzerów z USA. Cmentarz został odnowiony przez Fundację w latach 2011–2012 we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland carried out cleanup works at the Jewish cemetery in Myślenice. The project was made possible thanks to the support of the Minzer family of the U.S. Between 2011 – 2012, the cemetery was renovated by the Foundation in cooperation with the Jewish Religious Community of Cracow.

Knyszyn

We współpracy z Knyszyńskim Towarzystwem Regionalnym im. Zygmunta Augusta, Fundacja uczestniczyła w projekcie „Odkrywamy kirkut w Knyszynie”. Obejmował on uporządkowanie cmentarza żydowskiego, budowę prowadzącego do niego traktu pieszego, opracowanie, wykonanie i ustawienie tablicy informacyjnej oraz wydanie przewodnika turystycznego i jego publikację w Internecie. Projekt sfinansowany został ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Gminy Knyszyn i Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

The project “Discovering the Jewish cemetery in Knyszyn” was completed thanks to the cooperation of the Regional Society of Knyszyn and the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland. As part of this project, the Jewish cemetery in Knyszyn was cleaned up, a pedestrian path leading to the cemetery was completed, an information plaque was installed next to the cemetery, and a guide was published on the web. The project was financed by the European Union, the Town Office of Knyszyn, and the Foundation.

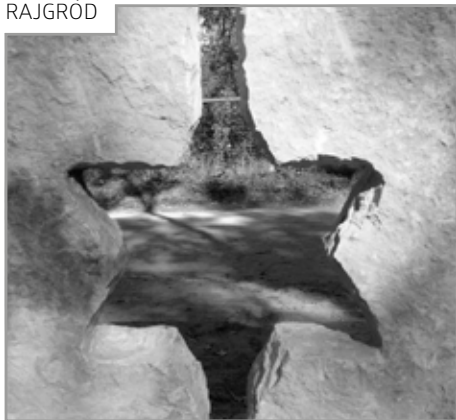
RAJGRÓD

RAJGRÓD

RAJGRÓD

Rajgród

Dzięki współpracy z potomkami Żydów z Rajgrodu, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego zorganizowała ceremonię rededekacji cmentarza. Podczas uroczystości odsłonięty został pomnik autorstwa Chena Winklera, wykonany w Izraelu i sprowadzony do Polski. Inicjatorami i głównymi sponсорami projektu byli potomkowie Żydów rajgrodzkich z Izraela – między innymi Karen Kaplan.

Thanks to cooperation with descendants of Rajgród Jews, a rededication ceremony was organized at the Jewish cemetery in Rajgród. During the ceremony a monument was unveiled, which was made in Israel by

artist Chen Winkler and shipped to Poland. The main contributors and initiators of the project were the descendants of the Rajgród Jews, among them, Ms. Karen Kaplan.

Październik • October

Gniewoszków

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego zorganizowała ceremonię rededekacji cmentarza żydowskiego. W poprzednich miesiącach został on ogrodzony i upamiętniony stosowną tablicą. Renowację cmentarza sfinansowali potomkowie gniewoszkowskich Żydów, doktor Anita Friedman oraz Koret Foundation z USA. W uroczystości uczestniczyła Ambasador Izraela w Polsce Anna Azari.

A rededication ceremony took place at the Jewish cemetery in Gniewoszków, following renovation of the cemetery by our Foundation, which included erecting a fence around the cemetery grounds and installing a memorial plaque. The renovation was made possible thanks to the support of the descendants of the Jews of Gniewoszków, Dr. Anita Friedman and the Koret Foundation from the US. Israeli Ambassador Anna Azari participated in the ceremony.

LEŻAJSK

Leżajsk

Staraniem Fundacji przeprowadzono remont ohelu cadyka Elimelecha na cmentarzu żydowskim w Leżajsku, dzięki polskim sponsorom, którzy zastrzegli anonimowość.

Thanks to the efforts of the Foundation, the ohel of Tzaddik Elimelech at the Jewish cemetery in Leżajsk was renovated through the generosity of Polish donors who wish to remain anonymous.

Listopad • November

Przeworsk

Fundacja interweniowała w sprawie planowanej na terenie cmentarza żydowskiego budowy centrum handlowego. Założony w XVIII w. cmentarz został w czasie II wojny światowej zniszczony przez Niemców. Po wojnie na jego terenie wybudowano dworzec PKS, który następnie wraz z terenem cmentarza Skarb Państwa sprzedał prywatnej firmie.

The Foundation intervened, protesting construction of a shopping center on the grounds of the Jewish cemetery in Przeworsk. The cemetery, established in the 18th century, was destroyed by the Germans during World War II. After the War, a bus station was built on the cemetery grounds and the property thereafter sold by the State Treasury to a private company. The shopping center construction will not proceed.

GNIEWOSZÓW

THE CHASSIDIC ROUTE

SZLAK CHASYDZKI

Szlak Chasydzki to projekt realizowany przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego od 2005 roku. Jego celem jest wytyczenie i rozwijanie szlaku łączącego położone w południowo-wschodniej Polsce miejscowości, w których znajdują się zabytki kultury żydowskiej. W ramach projektu Fundacja wspiera jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe w ochronie i promocji wielokulturowego dziedzictwa ich miejscowości. Dla wielu miejscowości Szlak Chasydzki to okazja na zaistnienie na mapie atrakcji turystycznych Polski. Jest to także szansa na zainspirowanie lokalnych władz do objęcia tych zabytków opieką we współpracy ze społecznością żydowską w Polsce.

Do Szlaku włączane są miejscowości, w których przed wojną istniały liczące się społeczności żydowskie. Obecnie mapa Szlaku obejmuje 28 miejscowości z Podkarpacia i Lubelszczyzny. Są to: Baligród, Biłgoraj, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dukla, Dynów, Jarosław, Kolbuszowa, Kraśnik, Lesko, Leżajsk, Lublin, Łańcut, Łęczna, Nowy Żmigród, Przemyśl, Radomyśl Wielki, Ropczyce, Rzeszów, Rymanów, Sanok, Tarnobrzeg, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa i Zamość.

W 2014 r. do Szlaku dołączyło Miasto Rzeszów.

Najważniejszym punktem Szlaku Chasydzkiego jest Centrum „Synagoga” w Zamościu, w której znajduje się między innymi centrum informacyjne. W 2014 roku w różnych wydarzeniach kulturalnych w Centrum „Synagoga” wzięło udział ponad osiem tys. osób, a obiekty na Szlaku Chasydzkim w ciągu tego roku odwiedziło trzydzieści sześć tysięcy osób.

W ramach projektu Fundacja wydała i udostępnia w punktach informacji na Szlaku, a także w wersji elektronicznej na stronie www.fodz.pl, serię broszur poświęconych historii Żydów z większości miejscowości, które obejmuje projekt.

Dużym wyróżnieniem dla Fundacji było umieszczenie na stronie World Monuments Fund pod adresem <http://www.wmf.org/chassidic-route-interactive-map> interaktywnej mapy Szlaku Chasydzkiego opracowanej przez WMF.

The Chassidic Route is a project that was launched by the Foundation in 2005 aimed at developing a tourist route linking towns and villages across southeastern Poland with surviving important Jewish monuments and sites. The project partners the Foundation with local Polish authorities and NGO's to preserve and promote the multicultural heritage of their towns and cities. The Chassidic Route enables many smaller, less known places the opportunity to appear on maps of Poland's tourist attractions. In cooperation with the Jewish Community in Poland, our Foundation invites and welcomes interested local Polish partners able to actively care for and improve these important heritage sites.

To-date the Chassidic Route includes 28 towns in the Lubelskie and Podkarpackie Provinces: Baligród, Biłgoraj, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dukla, Dynów, Jarosław, Kolbuszowa, Kraśnik, Lesko, Leżajsk, Lublin, Łańcut, Łęczna, Nowy Żmigród, Przemyśl, Radomyśl Wielki, Ropczyce, Rymanów, Rzeszów, Sanok, Tarnobrzeg, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa and Zamość. Rzeszów joined the Route in 2014.

The focal point of the Chassidic Route is the “Synagogue” Center in Zamość which hosts the information center of the trail. In 2014 alone, over 8000 people took part in different cultural events organized by the Center and 36,000 tourists visited various sites of the Chassidic Route.

The Foundation has published a series of brochures on the history of Jews in most towns and cities participating in this project. They are available in tourist information points along the Route and in digital version that can be downloaded free of charge from our website: www.fodz.pl.

The World Monuments Fund recognized the Foundation's important contribution to raising awareness and educating visiting Jewish tourists, families, and preservationists by adding an interactive map of the Chassidic Route to its website: <http://www.wmf.org/chassidic-route-interactive-map>.

The Chassidic Route

Szlak Chasydzki

Styczeń • January

Ropczyce

Przeprowadzono prace porządkowe wokół ohelu rabina Izaaka Libermanna na cmentarzu żydowskim.

Cleanup works were carried out at the Jewish cemetery of Ropczyce around the ohel of Rabbi Isaac Libermann.

Luty • February

Łańcut

Staraniem Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego uporządkowano teren cmentarza żydowskiego w Łańcutcie.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland cleaned up the Jewish cemetery in Łańcut.

Marzec • March

Zamość

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego prezentowana była wystawa rysunków Krzysztofa Suszka, przedstawiających synagogi z południowej i wschodniej Polski.

An exhibition of the drawings by Krzysztof Suszek was held at the Foundation's "Synagogue" Center in Zamość. The drawings represented synagogues in southern and eastern Poland.

Odbyło się także spotkanie z Anną Dobrowolską, autorką objętej przez FODŻ patronatem książki „Fotograf z Auschwitz”, oraz z Ireneuszem Dobrowolskim, twórcą wielokrotnie nagradzanego filmu „Portrecista”.

Spotkaniu towarzyszyła projekcja filmu.

The "Synagogue" Center in Zamość hosted Anna Dobrowolska, author of the book "Photographer from Auschwitz" (published under the patronage of the Foundation), and Ireneusz Dobrowolski, author of the award-winning documentary film "The Portraitist". The meeting included a screening of the film.

Ponadto, prezentowana była wystawa „Jan Karski. Człowiek Wolności”, przygotowana przez Muzeum Historii Polski.

The "Synagogue" Center also hosted an exhibition entitled "Jan Karski, The Man of Freedom", prepared by the Polish History Museum.

Łańcut

Na starym cmentarzu żydowskim zainstalowano tablicę pamiątkową ku czci miejscowych Żydów.

A memorial plaque was installed at the old Jewish cemetery in Łańcut commemorating the local Jewish community.

Rzeszów

Do Szlaku Chasydzkiego dołączyła kolejna, dwudziesta ósma miejscowość – Rzeszów, stolica województwa podkarpackiego.

Rzeszów, capital of the Podkarpackie Province, joined the Chassidic Route as the 28th town participating in the project.

Maj • May

Łańcut

W łańcutkiej synagodze w ramach 53. Muzycznego Festiwalu w Łańcutcie, odbył się koncert Josepha Malovany'ego z chórem synagogi „Pod Białym Bocianem” z Wrocławia. Wydarzenie zorganizowano we współpracy z Filharmonią Podkarpacką.

The synagogue in Łańcut hosted a concert by Joseph Malovany accompanied by the Choir of the White Stork Synagogue from Wrocław. The concert was part of the annual 53rd Łańcut Music Festival. It was organized by the Philharmony of Podkarpackie Region, in cooperation with the Foundation.

ŁAŃCUT

Lipiec • July

Zamość

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego była współorganizatorem pierwszej po wojnie bar micwy w zamojskiej synagodze. Ceremonię zorganizowano we współpracy z Forum Dialogu Pomiedzy Narodami i wywodzącą się z okolic Zamościa rodziną Ewy i Roberta Wisników z Nowego Jorku dla ich syna Jacoba A. Wisnika.

The Foundation co-organized a Bar Mitzvah ceremony in the renovated synagogue building. It was the first Bar Mitzvah in Zamość since World War II. The event was organized by the Wisnik family of New York, whose ancestors originated from Zamość, in cooperation with the Forum for Dialogue Among Nations. Participating in the Bar Mitzvah was Jacob A. Wisnik, son of Eva and Robert Wisnik.

ZAMOŚĆ

Łańcut

W łańcuckiej synagodze uroczystie zamontowano parochet ufundowany i подарowany Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego przez delegację pracowników Bezeq, największej izraelskiej firmy telekomunikacyjnej.

A new parochet, funded by the Bezeq delegation from Israel and donated to the Foundation was ceremonially unveiled in the synagogue of Łańcut. Bezeq is the largest Israeli telecommunication company.

Wrzesień • September

Tarnobrzeg

Dzięki współpracy Fundacji i mieszkańców Tarnobrzega odnowiony został ohel cadyków tarnobrzeskich na miejscowym cmentarzu żydowskim.

Thanks to the cooperation of the Foundation with local residents of Tarnobrzeg, the ohel of Tarnobrzeg tzadikim at the Jewish cemetery was renovated.

TARNOBRZEG

ZAMOŚĆ

LEŻAJSK

MOGIELNICA

ROPCZYCE

LAŃCUT

Upamiętnienie historycznej obecności Żydów w Polsce to jeden z najważniejszych celów Fundacji. Angażujemy się w liczne projekty, często realizowane we współpracy z władzami lokalnymi oraz organizacjami pozarządowymi. Opieka nad wieloma zabytkami kultury nie byłaby możliwa, gdyby nie zaangażowanie społeczności lokalnych. Działania podejmowane przez współpracujących z Fundacją wolontariuszy i ludzi dobrej woli pozwalają nam na otaczanie opieką pozostałości dziedzictwa polskich Żydów, rozsianych po wszystkich regionach Polski.

Commemorating the historical presence of the Jews in Poland is one of the Foundation's most important tasks. We are involved in numerous commemoration projects, often carried out in cooperation with local leaders and authorities as well as non-governmental organizations. Providing care for historical Jewish sites and monuments in Poland would not be possible without the support of our local partners. The engagement and hard work of our volunteers and the goodwill of those involved enable us to protect and preserve these precious and important heritage sites.

LELÓW

Styczeń • January

Jarosław, Rzeszów

Fundacja była partnerem obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu w Jarosławiu i Rzeszowie, zorganizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Techniczno-Ekonomiczną w Jarosławiu.

The Foundation was a partner of the events in Rzeszow and Jarosław commemorating International Holocaust Remembrance Day. The event was organized by the State Higher School of Technology and Economics in Jarosław.

Muzeum Auschwitz

Dyrektor Generalna Fundacji uczestniczyła w obchodach Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu zorganizowanych na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

The CEO of the Foundation participated in commemoration ceremonies of International Holocaust Remembrance Day organized by the Auschwitz-Birkenau State Museum.

Lelów

We współpracy z władzami miasta i mieszkańcami Lelowa oraz Fundacją Chasydów Leżajsk-Polska odsłonięto tablicę upamiętniającą Żydów lelewskich i cadyka Dawida Bidermana, uroczystość odbyła się w dwusetną rocznicę jego śmierci.

In cooperation with town authorities, the citizens of Lelów, and the Foundation of Chassidim Leżajsk-Poland, a plaque commemorating Jewish community of Lelów was unveiled in the town. The event marked the 200th anniversary of the passing of Tzaddik David Biderman.

Lipiec • July

Kraków

W Żydowskim Muzeum Galicja w Krakowie po raz 17. miała miejsce doroczna ceremonia „Chroniąc Pamięć”, podczas której osoby i instytucje bezinteresownie zaangażowane w zachowanie dziedzictwa żydowskiego zostały nagrodzone honorowymi dyplomami podpisanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasadora Państwa Izrael oraz Dyrektora Generalną FODŻ. Wśród laureatów znaleźli się długoletni partnerzy Fundacji: Stowarzyszenie Przyrodniczo-Kulturalne „Ekosan” z Dwikoz (opiekujące się m. in. cmentarzem żydowskim w Staszowie), Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej „Sztetl Dukla” i Stowarzyszenie „Włoszczowa – Stop Podziałom”. Nagrodę otrzymał także wójt Lelowa. FODŻ była współorganizatorem przedsięwzięcia, którego pomysłodawcą był Michael H. Traison i Fundusz Traisona dla Polski.

The 17th “Preserving Memory” annual ceremony took place at the Jewish Galicia Museum in Cracow, honouring Polish citizens and organizations who willingly engage in preserving Jewish Heritage in Poland. The awards are diplomas signed by the Polish Minister of Culture, the Ambassador of Israel and the CEO of the Foundation. Among this year’s recipients of the award were partners of the Foundation: namely, “Ekosan” Association of Dwikoz (which takes care of the Jewish cemetery in Staszów), Shtetl Dukla Association, “Włoszczowa – Stop Podziałom” Association of Włoszczowa, and the Mayor of Lelów. The Foundation was a partner of the event. The idea for such an award was conceived by Michael H. Traison and supported by the M. Traison Fund for Poland.

KRAKÓW

Rzeszów

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego była partnerem XII Marszu Pamięci w Rzeszowie, upamiętniającego kilkanaście tysięcy rzeszowskich Żydów, którzy w lipcu 1942 roku zostali wywiezieni do niemieckich obozów zagłady. W 72. rocznicę likwidacji rzeszowskiego getta, 6 lipca 2014 roku uczestnicy Marszu przeszli z Dworca Staroniwa na Plac Getta. Uczestniczyli w nim Ocaleni z Holocaustu, władze i mieszkańcy Rzeszowa oraz licznie przybyli goście.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland was one of the official partners in the 2014 March of Memory commemorating thousands of Jews from Rzeszow who were deported to the German death camps in July 1942. The March took place in Rzeszow on July 6, 2014. It marked the 72nd anniversary of the liquidation of the Rzeszow ghetto, and the participants walked from the Staroniwa train station to the Ghetto Square. Participants included Holocaust survivors, local officials, and citizens of Rzeszów, as well as many guests.

Dzięki działalności Towarzystwa Przyjaźni Izrael – Polska, z którym Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego współpracuje, z inicjatywy członka Towarzystwa, Adama Aptowicza, upamiętniono 23 miejsca związane z kulturą i historią Żydów. Uroczystości, organizowane we współpracy z lokalnymi władzami oraz organizacjami, miały miejsce w: Puławach, Jarosławiu, Bydgoszczy, Radzynie Podlaskim, Chrzanowie, Toruniu, Poznaniu, Białej Podlaskiej, Gdyni, Bochni, Rzeszowie, Turku, Staszowie, Opolu Lubelskim, Końskich, Bielsko Białej, Przemyślu, Sanoku, Chmielniku, Kaliszu, Sokółce, Węgrowie i Szydłowcu.

Thanks to the activities of the Israel - Poland Friendship Society, in cooperation with the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, 23 sites of Jewish history, culture, and heritage were commemorated in 2014 on the initiative of Mr. Adam Aptowicz, a member of the Society. The commemoration ceremonies took place in Puławy, Jarosław, Bydgoszcz, Radzyń Podlaski, Chrzanów, Toruń, Poznań, Biała Podlaska, Gdynia, Bochnia, Rzeszów, Turek, Staszów, Opole Lubelskie, Końskie, Bielsko Biała, Przemyśl, Sanok, Chmielnik, Kalisz, Sokółka, Węgrów, and Szydłowiec, often in cooperation with local authorities and organizations.

RZESZÓW

EDUKACJA I KULTURA

Fundacja stoi na stanowisku, że jej działania na rzecz ochrony dziedzictwa żydowskiego w Polsce odniosą pełen skutek tylko wtedy, gdy będzie im towarzyszyła działalność edukacyjna. Odkrywanie pamięci o kulturze żydowskiej może stanowić dla młodych ludzi ważną lekcję własnej tożsamości i stosunku do świata. Poprzez propagowanie wiedzy o dziedzictwie i historii Żydów polskich Fundacja stara się uwrażliwiać społeczeństwo na problemy antysemityzmu i ksenofobii.

Fundacja przyczynia się także do rozwoju nauki – jest regularnym współorganizatorem i gospodarzem międzynarodowych konferencji naukowych. W roku 2014 w międzynarodowej konferencji naukowej, która odbyła się dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pod nazwą „Prasa żydowska w Polsce. Wczoraj i dziś” udział wzięli naukowcy z polskich i zagranicznych ośrodków badawczych.

Najważniejszymi programami edukacyjnymi Fundacji są „Przywróćmy Pamięć” oraz „Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej”. Jego celem jest przełamywanie stereotypów poprzez organizację spotkań młodzieży polskiej i żydowskiej z Izraela i innych krajów. Młodzi Żydzi mają okazję spotkać rówieśników z Polski, którzy są zaangażowani w dialog polsko-żydowski i aktywnie działają na rzecz zachowania historycznego dziedzictwa Żydów polskich.

Także program „Tikkun – Naprawa” realizowany we współpracy ze Służbą Więzienną, stanowiąc element działań resocjalizacyjnych, stawia sobie za cel edukację i zapoznanie jego uczestników z kulturą żydowską. Poprzez edukację staramy się też przeciwdziałać przejawom wandalizmu i braku szacunku dla zabytków żydowskich.

Istotnym aspektem funkcjonowania Fundacji jest szeroko pojęta działalność kulturalna. Fundacja stara się wspierać lokalne inicjatywy, a także jest organizatorem wielu wydarzeń. Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego mieszczące się w zamojskiej synagodze organizuje warsztaty edukacyjne i liczne wystawy sztuk wizualnych, często związane tematycznie z kulturą żydowską.

We believe that our work protecting Jewish heritage in Poland can only be effective if accompanied by educational activities. For young people, understanding Jewish culture is an important lesson in local history and identity and a necessary step for restoring memory. Our Foundation aims to educate Polish youth on Jewish culture and make them sensitive to the issues and problems of anti-Semitism and xenophobia.

We also contribute to the field of science by regularly co-organizing and hosting international academic and science conferences. In 2014 a number of scientists from Polish and foreign institutions participated in our conference on “Jewish Press in Poland, Yesterday and Today” which was supported by the Polish Ministry of Science and Higher Education.

Among our most important educational projects are “To Bring Memory Back” and the “Haverim – Friends. Polish-Jewish Youth Meetings”, in place since 2009. Both projects aim to abolish stereotypes through meetings between young people from Poland and Israel. Students from Israel get the opportunity to meet their Polish peers, engage in Polish-Jewish dialogue, and discuss issues of preservation of historical heritage of Poland’s Jews.

Education and learning about Jewish culture and traditions is also part of the core curriculum of our “Tikkun – Restoration” program. The program is conducted in cooperation with the Prison Warden Service, as part of rehabilitation activities. The Foundation strongly believes that education is a key factor in preventing hostile attitudes towards Jewish historical sites, vandalism, and other forms of aggression.

Our Foundation places great value on cross-cultural activities. An important part of our work is supporting local activities and organizing events. The “Synagogue” Center in Zamość is our primary site for holding Jewish educational workshops and visual art exhibitions, often related to Jewish art, history, and culture.

Luty • February

Kraków

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została zaproszona i dołączyła do Konwentu Interesariuszy Zewnętrznych Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Jest to wyróżnienie podkreślające merytoryczną wartość naszego wkładu w kulturę i naukę polską.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland was invited to and participated in the Convent of Partners of the Faculty of International and Political Studies of Jagiellonian University in Cracow. This invitation to participate was extended in recognition of the Foundation's professionalism in the field of Jewish heritage and history and academic seriousness on these issues.

Zamość

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, w ramach programu „Przywróćmy Pamięć”, odbyły się kilkudniowe

warsztaty edukacyjne „Judaizm – główne święta i tradycje”. W zajęciach uczestniczyło 148 uczniów z Liceum nr 1 im. Jana Zamoyskiego w Zamościu.

A workshop entitled “Judaism – main holidays and traditions” took place at the “Synagogue” Center in Zamość. It was organized as part of the Foundation's educational program “To Bring Memory Back”. We are proud to highlight that 148 students from the Jan Zamoyski High School No. 1 in Zamość participated in this event.

Czerwiec • June

Warszawa

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie i Forum Żydów Polskich byli partnerami III Warszawskiego Rajdu Motocyklowego, którego tematem przewodnim była historia i kultura warszawskich Żydów.

The Foundation, the Jewish Community in Warsaw, and the Forum of Polish Jews were partners at the 3rd Warsaw Motorcycle Rally based on the history and culture of the Jews of Warsaw.

Lipiec • July

Tarnobrzeg

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego była współorganizatorem spotkania młodzieży polskiej i izraelskiej, które odbyło się w ramach programu „Haverim - Przyjaciele”.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland co-organized a meeting in Tarnobrzeg of Polish and Israeli youth as part of our “Haverim - Friends” program.

Zamość

Fundacja otrzymała od mieszkańca Zamościa przedwojenny zwój Tory. Unikalny zabytek został poddany konserwacji, a następnie będzie wyeksponowany w budynku Centrum „Synagoga” w Zamościu, świadcząc o historii i procesie pojednania polsko-żydowskiego.

The Foundation received a prewar torah scroll from a resident of Zamość. This exceptional historical object will be renovated and displayed at the “Synagogue” Center as witness to the long history of Polish-Jewish relations and ongoing reconciliation.

WARSZAWA

Sierpień • August

Warszawa

Fundacja objęła patronatem odbywającą się w ramach Festiwalu „Warszawa Singera” wystawę znanego polskiego artysty – Jarosława Betleja „The Creators”, której tematem byli sławni żydowscy twórcy kultury.

The Foundation assumed patronage of a Warsaw exhibition of the works of Polish renowned artist Jarosław Betlej, entitled “The Creators”. The exhibition, which was part of the “Singer’s Warsaw” Jewish Culture Festival, was dedicated to famous individuals of Jewish culture.

Lelów

Fundacja była partnerem zorganizowanego po raz dwunasty Festiwalu Kultury Polskiej i Żydowskiej – Święta Ciulimu-Czulentu.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland partnered in the 12th edition of the Polish and Jewish Culture Festival in Lelów.

Wrzesień • September

Knyszyn

W ramach projektu „Haverim – Przyjaciele” Fundacja zorganizowała spotkanie młodzieży polskiej i żydowskiej w Knyszynie. Młodzi Izraelczycy wspólnie z uczniami z Knyszyna i Moniek przeprowadzili prace porządkowe i dokumentacyjne na miejscowym cmentarzu żydowskim i wzięli udział w warsztatach.

As part of our “Haverim – Friends” project, the Foundation organized a Polish-Jewish youth meeting in Knyszyn. Israeli students worked at the local Jewish cemetery alongside Polish students from Knyszyn and Mońki, and both sets of students took part in joint workshops.

Październik • October

Warszawa

W ramach programu „Przywróćmy Pamięć” Dyrektor Generalna Fundacji oprowadzała młodzież z warszawskiej

Spółecznej Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 100 po Cmentarzu Żydowskim w Warszawie.

As part of our “To Bring Memory Back” program, the CEO of the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland guided a group of students from Warsaw’s Integration Primary School No. 100 at the Jewish cemetery in Warsaw.

Listopad • November

Słupsk

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego wsparła produkcję przedstawienia Stanisława Miedzińskiego zatytułowanego „Nieustępliwy, chwytający za gardło lęk” zrealizowanego w Teatrze Rondo w Słupsku. Spektakl powstał w oparciu o utwory W. G. Sebald, M. Abramowicza, K. Kawafisa oraz dokumenty historyczne.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland supported the realization of the play by Stanisław Miedziński entitled “Persistent, Gripping Fear” based on the writings of W.G. Sebald,

WARSZAWA

M. Abramowicz, K. Kavafis, and historical documents. The premiere took place at the Rondo Theatre in Słupsk.

Zamość

W Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu miała miejsce międzynarodowa konferencja naukowa „Prasa żydowska w Polsce dawniej i dziś”, zorganizowana przez FODŻ i Katolicki Uniwersytet Lubelski – Pracownię Literatury Polsko-Żydowskiej i Międzynarodowy Ośrodek Badań nad Historią i Dziedzictwem Kulturowym Żydów Europy Środkowej i Wschodniej KUL. Konferencja odbyła się dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

An international scientific conference entitled “Jewish Press in Poland. Yesterday and Today” was held at the “Synagogue” Center in Zamosc. The conference was organized by the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, the Polish-Jewish Literature Studies Center, and the International Centre for Research on the History and Cultural Heritage of the Jews of Central and Eastern at John Paul II Catholic University of Lublin, thanks to the financial support of the Ministry of Science and Higher Education.

Grudzień • December

Warszawa

Fundacja otrzymała przedwojenny zwój Tory pochodzący z miejscowości Bagno pod Zwierzyńcem (pow. zamojski). Unikalny zabytek będzie poddany konserwacji na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, a następnie wyeksponowany w budynku synagogi w Łęcznej, w której Fundacja

ZAMOŚĆ

planuje zorganizować muzeum żydowskie. Renowację zwojów Tory finansuje Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny.

The Foundation received at its office in Warsaw a pre-War torah scroll from the small town of Bagno near Zwierzyniec (Zamość

region). This exceptional historical object will be renovated at Toruń University and displayed at the Łęczna synagogue where the Foundation plans to create a new Jewish Museum. The renovation of the scroll was possible thanks to grant from the Association of the Jewish Historical Institute.

ANTI-SEMITISM

ANTYSEMITYZM

Fundacja nie pozostaje obojętna na przejawy antysemityzmu i od lat zgłasza władzom wydarzenia, które mają charakter antysemicki. Formalny udział Fundacji w procedurze karnej jest konieczny, aby zdarzenia te zostały ujęte w oficjalnych statystykach. Odnotowujemy pojedyncze akty antysemityzmu, każdy z nich jest dla nas bardzo przykry a likwidacja szkód wymaga nakładów finansowych. Współpracujemy też z organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się przejawami nietolerancji i dyskryminacji: OBWE, Radą Europy i American Jewish Committee, czynnie uczestnicząc w konferencjach i opracowywaniu raportów.

The Foundation is not indifferent to acts and manifestations of anti-Semitism. For years we have been reporting incidents of an anti-Semitic nature to the appropriate authorities. We advocate immediate reporting and where appropriate, legal prosecution however time consuming – and costly. These are actions that are indispensable to educating the public and officially registering the occurrence of such incidents (such as vandalism against sites of Jewish heritage), even if the actual perpetrators are never identified. We note isolated cases, but each one of them is very painful. The Foundation's involvement also includes physical removal or correction of damage caused by incidents (such as graffiti). Such efforts drain time, manpower, and resources which might otherwise be directed to positive and important preservation and protection purposes. We cooperate with international organizations dealing with xenophobia and discrimination, which include the OECD, Council of Europe, and the American Jewish Committee, all actively participating in conferences and contributing to tracking and reporting anti-Semitic incidents and acts of violence.

KŁODZKO

Styczeń • January

Zamość

Z powodu niewykrycia sprawców policja umorzyła postępowanie w sprawie antysemitckiego graffiti, które umieszczono we wrześniu 2013 roku na elewacji renesansowej synagogi. Miasto Zamość wsparło Fundację w kosztach usunięcia graffiti ze ściany budynku.

Police discontinued investigation into anti-semitic graffiti on the Renaissance synagogue in Zamość due to their failure to identify the perpetrators. The municipality of Zamość supported the Foundation in the cost of graffiti removal.

Lipiec • July

Łęczna

Na ścianie zabytkowej synagogi namalowano wulgarny, antysemitcki napis. Śledztwo w tej sprawie, prowadzone przez lokalną policję, doprowadziło do zatrzymania podejrzanych.

An act of vandalism took place in Łęczna (an anti-Semitic, vulgar slogan which was painted on the wall of the historical synagogue). Police investigation led to the apprehension of the perpetrators.

Wrzesień • September

Warszawa

Z inicjatywy Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego z przejścia podziemnego pod ul. Solec w Warszawie usunięto antysemitckie napisy. Śledztwo w tej sprawie prowadzi stołeczna policja.

On the initiative of the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland, anti-semitic graffiti was removed from the underground passage near Solec Street in Warsaw. A Police investigation continues.

Kłódzko

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego interweniowała w sprawie dewastacji nagrobków na cmentarzu żydowskim w Kłódzku. Od wielu lat skutecznie współpracujemy z miejscowymi wolontariuszami na rzecz

ochrony tej nekropolii. Sprawą zajmowała się miejscowa policja – ustalono tożsamość sprawców dewastacji; w związku z ich niepełnoletniością sprawa została skierowana do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego. Cmentarz został objęty przez policję stałymi działaniami prewencyjnymi.

The Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland intervened when several tombstones were damaged at the Jewish cemetery in Kłodzko. The attack on the cemetery is especially regrettable given that the Foundation has for years been cooperating with local volunteers for the upkeep of that cemetery. The Police successfully identified the perpetrators. Due to their young age, the case was redirected to the Juvenile Department of the Regional Court. The Police also instituted preventive measures to protect the cemetery against future acts of vandalism.

Listopad • November

Łańcut

W akcie wandalizmu nieznani sprawcy wybili część okien w budynku synagogi. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego powiadomiła o tym wydarzeniu policję.

An act of vandalism that took place in the synagogue in Łańcut where unknown perpetrators smashed some of the synagogue's windows. The Foundation immediately reported the attack to the appropriate authorities.

ŁĘCZNA

GORZÓW

BERLIN

Publications available at the Foundation:

Publikacje dostępne w Fundacji:

- ▶ Simon Jacobson, *Ku życiu, które ma sens. Przemyslenia Rebego Menachema Schneersona*, Warszawa 2012.
- ▶ Album *Ochrona dziedzictwa żydowskiego w Polsce*, FODŻ 2012.
- ▶ *Rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby Szlaku Chasydzkiego oraz lokalnej społeczności*, FODŻ 2011.
- ▶ *Haverim – Przyjaciele. Spotkania młodzieży polskiej i żydowskiej*, FODŻ 2009.
- ▶ *Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla uczniów*, FODŻ 2008.
- ▶ *Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla nauczycieli*, FODŻ 2008.
- ▶ *Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”. Dobre Praktyki*, FODŻ 2008.
- ▶ *Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”. Edycja 2008. Działania realizowane w poszczególnych miejscowościach*, FODŻ 2008.
- ▶ *Pod wspólnym niebem. Cmentarz żydowski w Staszowie*, FODŻ 2007.
- ▶ K. Urban, *Cmentarze żydowskie, synagogi i domy modlitwy w Polsce w latach 1944–1966 (wybór materiałów)*, wyd. NOMOS 2006.
- ▶ A. Dobrowolska, *Fotograf z Auschwitz*, Rekontrplan 2013.
- ▶ Simon Jacobson, *Toward a Meaningful Life. The Wisdom of the Rebbe Menachem Schneerson*, Warsaw 2012 (in Polish).
- ▶ Album *Preserving Jewish Heritage In Poland*, FODŻ 2012.
- ▶ *Revitalization of the Renaissance synagogue in Zamość for the needs of the Chassidic Route and the local community*, FODŻ 2011.
- ▶ *Haverim – Friends. Polish-Jewish Youth Meetings*, FODŻ 2009.
- ▶ *To Bring Memory Back – Educational Materials for Students*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back – Educational Materials for Teachers*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back Educational Program. Good Practices*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *To Bring Memory Back Educational Program. 2008 Edition. Activities Implemented in Participating Towns*, FODŻ 2008 (in Polish).
- ▶ *Under The Same Sky. The Jewish Cemetery in Staszów*, FODŻ 2007.
- ▶ K. Urban, *Jewish Cemeteries, Synagogues And Houses Of Prayer In Poland, 1944–1966 (Selection Of Materials)*, NOMOS Publishing House 2006 (in Polish).
- ▶ A. Dobrowolska, *Photographer from Auschwitz*, Rekontrplan 2013 (in Polish).

Brochures in the “Chassidic Route” series (in Polish and in English):

Broszury z serii „Szlak Chasydzki” (w wersji polskiej i angielskiej):

- ▶ Łańcut, FODŻ 2011.
- ▶ Chełm, FODŻ 2008.
- ▶ Jarosław, FODŻ 2008.
- ▶ Kraśnik, FODŻ 2008.
- ▶ Lesko, FODŻ 2008.
- ▶ Leżajsk, FODŻ 2008.
- ▶ Ropczyce, FODŻ 2008.
- ▶ Rymanów, FODŻ 2008.
- ▶ Sanok, FODŻ 2008.
- ▶ Ustrzyki Dolne, FODŻ 2008.
- ▶ Zamość, FODŻ 2007.

The Foundation's activities in 2014 were supported by:

Działania Fundacji w 2014 roku wsparli:

- ▶ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- ▶ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- ▶ Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny
- ▶ The Cahnman Foundation
- ▶ World Monuments Fund
- ▶ Taube Foundation for Jewish Life and Culture
- ▶ Koret Foundation

The Foundation's partners in 2014 included:

Do partnerów Fundacji w 2014 roku należeli:

- ▶ Centrum Badań Holokaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego
- ▶ Heritage Foundation for Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoysenu
- ▶ Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie
- ▶ Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie
- ▶ PWST w Jarosławiu
- ▶ Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- ▶ Littman Library of Jewish Civilization
- ▶ Fundusz Michaela H. Traisona dla Polski
- ▶ The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe
- ▶ The US Committee for the Renovation of Jewish Cemetery in Radoszyce under the auspices of the Krula Rebbe
- ▶ Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP
- ▶ Światowa Organizacja Żydowska ds. Restytucji (WJRO)
- ▶ Center for Holocaust Studies, Jagiellonian University
- ▶ Heritage Foundation for the Preservation of Jewish Cemeteries (HFPJC) – Avoysenu
- ▶ Jewish Religious Community of Cracow
- ▶ Jewish Religious Community of Warsaw
- ▶ The Bronislaw Markiewicz State Higher School of Technology and Economics in Jaroslaw
- ▶ John Paul II Catholic University of Lublin
- ▶ Littman Library of Jewish Civilization
- ▶ Michael H. Traison Fund for Poland
- ▶ Union of Jewish Communities in Poland
- ▶ The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe
- ▶ The US Committee for Renovation of Jewish Cemetery in Radoszyce under the auspices of the Krula Rebe
- ▶ The Union of Jewish Communities in Poland
- ▶ World Jewish Restitution Organization (WJRO)

Board of Directors:

Członkowie Zarządu:

Herbert Block, Lili Haber, Evan Hochberg, Krzysztof Izdebski, Tadeusz Jakubowicz, Romuald Junka, Włodzimierz Kac, Michał Samet, Gideon Taylor, Shlomo Werdiger

Dyrektor Generalna / Chief Executive Officer Monika Krawczyk

Opracowanie raportu / Report's authors: Monika Krawczyk, Marcin Bartosiewicz, Marla Raucher-Osborn, Gniewomir Zajączkowski

Zdjęcia / Photo: Marcin Bartosiewicz, Anna i Tomasz Dębowski, Monika Krawczyk, Marek Lipiński, Dariusz Lipowski, Roman Łyko, Tomasz Przywoźny, Ewelina Sadowska-Dubicka, Paweł Saran, Robert Sikora, Monika Zaręba

Projekt i skład / Graphic design: Marta Narocka-Harasz, Andrzej Harasz

ועד הקהלות היהודיות בפולין
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Polsce
The Union of Jewish Communities in Poland

**FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND**

**FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO**

www.fodz.pl

Wydano dzięki wsparciu przyjaciela Fundacji, Pana Michaela H. Traisona, Warszawa–Chicago–Nowy Jork.
Published thanks to the support of a Friend of the Foundation, Michael H. Traison, Esq. Warsaw–Chicago–New York.

www.fodz.pl
www.zamosc.fodz.pl